

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
**Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов та інформаційно-
комунікаційних технологій**

КУРСОВА РОБОТА

з педагогіки

на тему: **Розвиток методів навчання в умовах онлайн освіти**

Студентки III курсу Соі01-21 групи

Спеціальність 014.024 Іспанська мова і література

Павлюкової Альони Віталіївни

Науковий керівник: Годлевська К.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов КНЛУ

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

(підпис) _____ (П.І.П.)

(підпис) _____ (П.І.П.)

(підпис) _____ (П.І.П.)

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	6
1.1. Основні поняття освітнього простору та онлайн навчання	6
1.2. Види та класифікація методів навчання	10
1.3. Основні фактори розвитку сучасних методів навчання із застосування інформаційних технологій	14
 РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ	 18
2.1. Особливості практичного використання методів навчання в сучасних умовах дистанційної освіти	18
2.2. Інтерактивні методи навчання	22
2.3. Методики застосування онлайн-платформ при організації дистанційного навчання в сучасній школі	25
 ВИСНОВКИ	 30
РЕЗЮМЕ	31
RESUME	32
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ	33

ВСТУП

Актуальність дослідження. Трансформація освітньої системи України у відповідності до інтеграції в європейський освітній простір передбачає розробку та впровадження новаторських освітніх систем і технологій. Одним із ключових чинників успішності є рівень технологічного впровадження, який визначає конкурентоспроможність та престиж навчального закладу. Використання освітніх технологій сприяє системності, спрямованості, ефективності та результативності його діяльності (Овчарук О., Гриценчук О., Іванюк І., Карташова Л., Кравчина О., Лещенко М., Малицька І.). Завдяки технологізації освіти зростає зацікавленість учасників освітнього процесу у навчанні, а також забезпечується зв'язок навчального матеріалу з реальними викликами сьогодення.

Сучасна система шкільної освіти перебуває в складному перехідному періоді між класичною моделлю організації навчальних занять в offline режимі та дистанційним форматом online-навчання. Більшість вчителів стикається з проблемами вибору методів навчання, які є найбільш адаптованими під сучасні вимоги освітнього простору, найбільш популярними методами навчання в сучасних умовах інтерактивні, проектні, мультимедійні та інші методи. Дослідження провідних вчених висвітлюють основні аспекти застосування сучасних та традиційних методів навчання. Існує вагомий доробок та різноманіття передових технологій, що створює суттєвий базис для вибору найбільш оптимальних методів та побудови ефективних стратегій та методів навчання, які потребують суттєвого наукового аналізу та адаптацію під сучасні освітні вимоги.

Сучасний розвиток інформаційного суспільства настійно підкреслює важливість впровадження передових інформаційних технологій у шкільну освіту. Дослідження, проведені у цій сфері (Бойчук В., Уманець В., Дзвінчук Д., Довгань В., Крюков О., Радченко О., Тарнавська Т. В., Тверезовська Н. Т.,

Євстрат'єв С. В.), як теоретичні, так і практичні, підтверджують значний інтерес до використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі середньої освіти. У наукових дослідженнях (Гордійчук Г. Б., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Данилишина К. О., Шахіна І. Ю., Пиццола С., Радкевич В., Цюняк О.) широко обговорюється різноманітність комп'ютерних програм для досягнення різних цілей навчання, включаючи навчальні, виховні та дослідницькі аспекти.

Праці Гуревич Р. С., Коношевського Л. Л., Коношевського О. Л., Габрійчук Л. Е., Слободянюк А. А., Дичківської І. М., Жорнової О. І., Іванюка І. В., Овчарук О. В., Кожем'якіної І. та інших авторів докладно розглядають теоретичні та методичні аспекти інформатизації закладів вищої освіти в Україні, а також основи розробки комп'ютерних навчальних програм та їх методології використання у підготовці студентів.

Багато вчених, таких як Акімова О. В., Шаманська О. І., Корбут О. Г., Малицька І., Пометун О., Пироженко Л., Степанов О. М., Фіцула М. М., Тадевосян А. Б. працюють над пошуком оптимальних шляхів вирішення проблеми розвитку пізнавальних процесів у учнів середньої школи засобами сучасних технологій. Вони вказують на те, що успішність цього процесу залежить від використання викладачами методів навчання, що відповідають індивідуальним можливостям кожного учня.

Особливо актуальним даний напрямок досліджень проявляється за останні декілька років, протягом яких середня освіта перетерпіла значних змін, викликаних covid-19, військовими діями в нашій країні, постійними повітряними тривогами та неможливістю відтворення навчального процесу в реальному режимі. Всі ці фактори призвели до бурхливого розвитку дистанційного формату онлайн шкільної освіти або ж використання змішаних форм навчання, саме це і визначає актуальність представленого дослідження. Таким чином, наробки багатьох дослідників вказують на необхідність більш ґрунтовного вивчення сучасних методів навчання в онлайн форматі та розробці інформаційно-комунікаційних освітніх систем їх використання.

Об'єкт дослідження: методи навчання.

Предмет дослідження: розвиток методів навчання в умовах онлайн-навчання.

Мета дослідження: теоретично проаналізувати та емпіричним шляхом обґрунтувати сучасні методи навчання в закладах загальної середньої освіти в умовах онлайн навчання.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати основні поняття освітнього простору та особливості онлайн-навчання в сучасній школі.
2. Охарактеризувати основні фактори розвитку сучасних методів навчання із застосування інформаційних технологій
3. Обґрунтувати особливості практичного використання традиційних та інтерактивних методів навчання в сучасних умовах дистанційної освіти.
4. Визначити можливості застосування онлайн-платформ при організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти.

Методи дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел, контент-аналіз Інтернет-ресурсів; структурно-логічний аналіз моделей застосовування інноваційних технологій навчання; методи систематизації наукових даних.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у тому, що були розглянуті сучасні методики застосування сучасних методів навчання при організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти та надані практичні рекомендації викладачам з застосування сучасних методів навчання та інноваційних освітніх технологій.

Структура курсової роботи представлена на 30 сторінках основного тексту, містить вступ, два розділи, висновки та список літературних джерел. Проаналізовано 30 літературних посилань, серед яких 23 (77%) за останні 5 років. Робота проілюстрована 1 рисунком та 1 таблицею.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК МЕТОДІВ НАВЧАННЯ

1.1. Основні поняття освітнього простору та онлайн навчання

У дослідженнях Масліч С. розкривається поняття методу навчання як способу організації освітнього процесу для досягнення конкретних освітніх цілей. Він визначає послідовність дій вчителя та учнів, спрямованих на засвоєння знань, умінь та навичок. Кожен метод навчання має свою мету, структуру дидактичні вимоги та умови ефективного функціонування. Прикладом найбільш розповсюджених методів навчання виступають бесіди, демонстрації, методи проблемного навчання та проектні методи, інші методи навчання [14].

Галацин К. та Хом'як А. у представленій монографії формулюють освітній простір, як концептуальну модель, яка включає в себе всі аспекти процесу навчання та навчального середовища. Це не лише фізичне оточення, але і соціокультурний контекст, педагогічні підходи, методи навчання та інші елементи, що впливають на формування особистості школяра та його навчальну компетентність. Також у дослідженнях розкривається сутність освітньої компетентності як сукупності знань, навичок, умінь та особистісних якостей, необхідних для успішної діяльності [3, с. 23].

Важливими факторами формування освітнього простору є педагогічні технології, які Цюняк О. визначає як сукупність методів, прийомів та засобів, що використовуються в освіті для досягнення навчальних цілей та розвитку дитини. У шкільній освіті особливо важливим є використання інтерактивних технологій, кейс-методів, практичних занять та інших форм роботи, які сприяють активній участі учнів у процесі навчання [24].

Для реалізації основних завдань освітнього простору застосовуються освітні технології, які у дослідженнях Дичківської І. М. описуються як комплексна система методів та засобів навчання, об'єднаних єдиною

методологічною, теоретичною та прикладною базою, спрямованих на досягнення освітніх результатів. Освітні технології включають не тільки методи навчання, а й техніки оцінювання, програмні матеріали, інструменти для контролю та самоконтролю, а також інші складові, які сприяють оптимізації освітнього процесу. Вони орієнтовані на системний підхід у навчанні і часто підтримуються цифровими засобами та онлайн ресурсами [6].

Одним із найважливіших завдань сучасних досліджень полягає у формуванні навчального середовища, яке у колективній монографії визначається Семеновою Р. О., Музикою О. Л., Корольовим Д. К. та іншими авторами як фізичне та соціокультурне оточення, в якому здійснюється процес навчання. Воно включає в себе класні кімнати, лабораторії, бібліотеки, а також міжособистісні відносини між студентами та викладачами. Створення стимулюючого та сприятливого навчального середовища є важливим аспектом успішної освіти [16].

Загалом, розуміння та використання основних понять освітнього простору є важливим для успішної реалізації сучасної середньої освіти. Вони допомагають створити сприятливі умови для розвитку школярів та формування їх навчальних та професійних компетентностей.

Сучасний світ активно просувається в напрямі інформаційного суспільства та суспільства знань, де володіння інформаційними та комп'ютерними технологіями стає важливою навичкою для кожної людини на певних етапах її життя. Цей процес обумовлений самим розвитком людства, коли система створення та передавання знань радикально змінюється, а їх обсяг зростає в кілька разів. Очевидно, що при такому потоці інформації людський мозок вже не здатний ефективно обробляти її без допомоги комп'ютерно-обчислювальної техніки та інформаційно-комп'ютерних технологій. Ці виклики, на думку Осмолівської А. О., вимагають нових підходів у сфері освіти, нових стратегій, які сприяють здатності людини адаптуватися до швидких змін у суспільстві та розширюють можливості для її власного особистісного розвитку [17, с. 279].

Посилення навичок онлайн-навчання та впровадження процесу інформатизації в освітню систему нації є надзвичайно важливими, оскільки, як стверджують Гуревич Р. С., Кобися В. М., Кобися А. П., Кізім С. С., Куцак Л. В., Опушко Н. Р., інформатизація освіти є ключовою передумовою для підготовки фахівців, які можуть працювати в умовах швидкої автоматизації, вміють орієнтуватися в потоках надходження інформації та ефективно її обробляти, зберігати та передавати [4].

Комп'ютерно-орієнтоване навчання (Computer Based Training, CBT) – це підхід до освіти, що ґрунтується на використанні інформаційних мереж, комп'ютерного та комунікаційного обладнання та програмного забезпечення. За словами Жорнової О., застосування даного підходу на високому рівні досвіду учасників навчання у використанні мультимедіа, гіпермедіа, гіпертекстів та віртуальної реальності. Цей досвід формується за допомогою синтезу вербальних та невербальних повідомлень, а також за допомогою узгодження часових та просторових джерел інформації з візуально-просторовими компонентами [9, с. 175].

Глобальна мережа освіти (Global Education Net) є широко доступним світовим освітнім віртуальним простором, що дозволяє усім учасникам користуватися ресурсами провідних навчальних закладів у всьому світі, національними бібліотеками, музейними експозиціями та іншими освітніми матеріалами.

Відкриті освітні ресурси (Open Educational Resources, OER), на думку Бойчук В., Уманець В., - це безкоштовні матеріали, що доступні у цифровому форматі для всіх, включаючи навчальні програми, підручники, онлайн-курси, відеолекції, тести та презентації, розміщені у репозитаріях великих освітніх центрів та університетів. Головною метою таких ресурсів є забезпечення доступу до якісної освіти для всіх людей, незалежно від їх місця проживання. Це сприяє поліпшенню якості та розширенню можливостей освіти для всіх, оскільки освіта визнається ключовим фактором економічного, соціального та екологічного прогресу в сучасному світі [2].

Неперервне навчання (Lifelong Learning, LLL), як про це пишуть Шевченко Л. С., Крижановський А. І., Кириленко Н. М., Кириленко В. В., – це ідея, яка підкреслює значення навчання протягом усього життя. Вона виникає з розуміння того, що закінчення закладу освіти та розвиток у професійній сфері не означають завершення освітнього процесу людини. Постійне оновлення наукових, технічних та професійних знань створює необхідність у постійному самовдосконаленні та здобутті нових навичок. Це може включати отримання додаткових ступенів та сертифікатів, проходження професійних курсів, участь у навчальних програмах для дорослих, перепідготовку та інші форми освіти протягом усього активного періоду життя [26].

У підсумку теоретичних роздумів, можна визначити, що ключові концепції освітнього простору в середній освіті мають вирішальне значення для успішного формування майбутніх повноцінних членів суспільства. Розуміння таких аспектів, як компетентності, педагогічні технології, навчальне середовище та самореалізація, дозволяє створювати сприятливі умови для розвитку та навчання школярів. Отже, глибоке розуміння освітнього простору стає ключовим елементом управління та організації сучасною освіти з метою підготовки конкурентоздатних громадян нашого суспільства, готових до викликів сучасного світу.

Таким чином, застосування освітніх онлайн-платформ стає все більш важливим аспектом у сучасному освітньому середовищі. Освітні онлайн-платформи дозволяють створити гнучке та доступне навчальне середовище, що відповідає вимогам сучасного світу. Вони надають можливість отримувати знання та навички у будь-якому місці та в будь-який час, забезпечуючи індивідуалізований підхід до навчання. Крім того, освітні онлайн-платформи дозволяють використовувати різноманітні методи навчання, включаючи відеолекції, інтерактивні вправи, вебінари та форуми обговорень. Це сприяє підвищенню залученості школярів до навчального процесу та сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

1.2. Види та класифікація методів навчання

Метод (грец. *metodos*) – шлях, спосіб досягнення мети. Метод навчання – це спосіб спільної діяльності педагога і учнів, при якій учні засвоюють знання, вміння та навички, розвиваються їх особистісні якості та здібності, формується науковий світогляд. Завдання вчителя полягає у тому, щоб правильно обрати методи навчання, відповідно до поставлених цілей навчання, віковим особливостям учнів, пізнавальної активності та наявності у них базових компетентностей. Етап підбору методів навчання є одним із важливих в навчальному процесі, тому що вірно підібрані методи краще підготують учнів до самостійного набуття знань, сформують світогляд учнів, сприятимуть їх всебічному розвитку.

Методи навчання висвітлюють різноманітні сторони освітнього процесу: гносеологічну або пізнавальну, логіко-змістову, психологічну, педагогічну, інформаційну. Широкий спектр застосування методів навчання зумовлює різноманіття їхньої класифікації, яку наводять у свої роботах вчені. Згідно з даними, що наводить Малафіїк І. В., методи навчання бувають інформаційні, повідомлюючі, пояснювально-ілюстративні, проблемні, частково пошукові, дослідницькі, логічні, методи навчально-пізнавальної діяльності учнів [13].

Під час проведення уроків в сучасних умовах дистанційної освіти переважають методи, пов'язані з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Комп'ютер та інші інформаційні технології застосовуються на уроках не лише як технічні засоби навчання – на них учні виконують завдання, а й як засіб реалізації метода інтерактивного навчання – на комп'ютері може використовуватися мультимедійна навчальна програма, призначена для вивчення нового матеріалу. Така можливість застосування інформаційних технологій в різних спектрах та якостях навчального процесу зумовила розширення предметів, з яких у сучасній освіті стали застосовувати саме комп'ютер.

Робота за комп'ютером передбачає усвідомленість, самостійність та самоконтроль учня. Завдання вчителя – створити навчальну ситуацію та

керувати пізнавальною діяльністю учня у цій ситуації. Тому під методами навчання розуміють також способи організації пізнавальної діяльності учнів.

Методи включають в себе різноманітні прийоми та засоби, які спрямовані на якісне отримання знань учнями. Прийом посилює метод, підвищує його ефективність. У рамках одного методу можна використовувати кілька прийомів. Наприклад, метод – пошукова лабораторна робота; прийоми викладання – демонстрація, постановка проблемних питань, спостереження, аналіз. Одні й ті ж самі прийоми можуть входити до складу різних методів. Наприклад, такі прийоми активізації уваги, як виділення головного, підбиття підсумків навчального матеріалу можуть використовуватись у методах: пояснення, бесіда, навчальна дискусія. Єдиного переліку та класифікації прийомів немає, але більшість науковців спирається на класифікацію методів навчання, ґрунтовно описану в роботах Степанова О. М. та Фіцули М. М. (рис. 1) [22, с. 232].

При традиційному навчанні велике місце займають інформаційно-розвиваючі методи, такі як пояснення, розповідь, розмова. Для закріплення знань та вдосконалення умінь використовують репродуктивні методи, наприклад, переказ, виконання вправ за зразком, лабораторні роботи за наданими інструкціями.

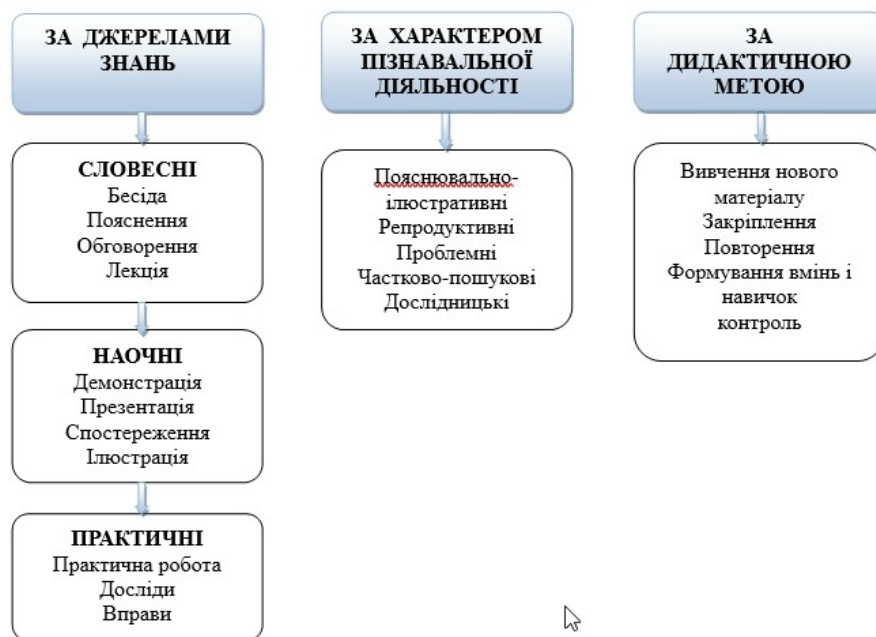

Рис. 1. Класифікація традиційних методів навчання.

Однак ці методи основані на заучуванні матеріалу та відтворенні того, що запам'ятали, але не на розвитку творчого мислення, активізації самостійної пізнавальної діяльності. Тому у процесі навчання учні виконують поступовий перехід від традиційних методів навчання до активних. До таких методів відносять проблемно-пошукові та творчо відтворюючі, тобто такі методи, які є орієнтовані на самостійний пошук знань учнями, активізацію їх пізнавальної діяльності, розвиток мислення. Застосування цих методів під час уроків вимагає не лише гарної предметно-методичної підготовки вчителя, а й певних умінь учнів. Тому традиційні методи поєднують із такими прийомами як:

- 1) використання наочних та технічних засобів навчання;
- 2) спонукання до осмислення, створення опорних конспектів;
- 3) при наданні матеріалу постановка питань, у тому числі проблемного характеру;
- 4) включення у виклад ситуаційних завдань, наприклад, типу «якби..., то як...» та іншими.

Побудова навчального процесу в середній школі вимагає детального дослідження психолого-педагогічних умов застосування різних методів навчання. Сойко І. М. та Раковська М. А. у свої дослідженнях проводять дискусію стосовно проблеми класифікації педагогічних методів та технологій навчання. Автори аналізують традиційні методи навчання, такі як: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного виконання; частково-пошуковий (евристичний) метод; дослідницький метод [21, с. 161].

До недоліків застосування традиційних методів навчання у сучасних умовах освітнього процесу відносять: повільний темп викладання, усереднений обсяг інформації, надання вже готової інформації на самостійне опрацювання, низький рівень можливості продіагностувати отримані знання, високі ризики порушення академічної доброчесності, викладач не може бути впевнений хто саме виконав завдання, перевага теоретичних та словесних методів навчання і ускладнення застосування практичних методів. Одним з передових методів

навчання виділяють імітаційні методи, особливо із застосування ігрових технологій.

Tank D., Aggarwal A., Chaubey N. виділяють дві групи методів навчання: наукові та навчальні та класифікує методи навчання за рівнем пізнавальної активності та самостійності учнів. Запропонована авторкою класифікація включає найоптимальніші методи навчання, які надають сучасним учням можливість опанування матеріалом у повній мірі [29].

Ткачук Т. І. ділиться власним досвідом застосування сучасних методів навчання із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Авторка застосовує груповий метод навчання. При цьому учні самостійно обирають методи, форми та засоби для вирішення поставленого завдання, розподіляють між собою ролі та функції, розробляють презентації та питання до тестів. Застосування таких методів навчання стимулює у школярів розвиток творчого мислення, протікання когнітивних процесів, прийняття нестандартних рішень, формує навички до пошуку, обробки та аналізу літературних джерел, проведення наукових досліджень [23].

Таким чином, проведений аналіз науково-методичної літератури із досліджуваної тематики свідчить, що завдання вчителя полягає у тому, щоб правильно обрати методи навчання, відповідно до поставлених цілей навчання, віковим особливостям учнів, пізнавальної активності та наявності у них базових компетентностей. Етап підбору методів навчання є одним із важливих в навчальному процесі, тому що вірно підібрані методи краще підготують учнів до самостійного набуття знань, сформуують світогляд учнів, сприятимуть їх всебічному розвитку.

Аналізуючи традиційні методи навчання нами були виділені такі групи методів як словесні, наглядні, практичні. Також визначені дві групи методів навчання, відмічених американськими вченими, а саме наукові та навчальні. Проведений аналіз результатів досліджень провідних вчених та фахівців, свідчить про широкий спектр застосування методів навчання як традиційних, так і сучасних.

1.3. Основні фактори розвитку сучасних методів навчання із застосування інформаційних технологій

Особливо актуальним стає розвиток комп'ютерного навчання в рамках дистанційного формату, який триває в нашій краї протягом останніх років. Освітняни, педагоги, науковці активували свої інтелектуально-пошукові дослідження в напрямку застосування інтерактивних та мультимедійних методів та засобів навчання.

До основних факторів активного розвитку сучасних методів навчання, основаних на застосуванні інформаційних технологій відносять:

- збільшення кількості інформаційних технологій та їх популяризація при опануванні словарним запасом та формуванні розмовних вмінь, можливості застосування при перекладі текстів : зараз кожен учень, практично кожен дорослий, і, навіть, літні люди володіють ноутбуком, планшетом, телефоном, смартфоном та вміють їх застосовувати;

- покращення можливостей навчального програмного забезпечення: щодня з'являється більше 10 000 нових освітніх програм, словників, перекладачів, які можуть працювати на різних інформаційних пристроях. Програмні продукти навчального характеру представлені у широкому спектрі, існують навчальні програми з відкритим доступом, але більшість з них надається на платній основі. Платний підхід до навчального процесу та отримання знань є обґрунтованим, так як в нашому інформаційному суспільстві знання стають найбільшою цінністю для людини;

- розробка педагогічного програмного забезпечення: на часі існують поодинокі авторські розробки комп'ютерних навчальних програм адаптованих під вимоги Нової української школи, але ж наші педагоги мають величезну потребу у навчальному контенті, представленому у вигляді сучасних програмних продуктів із застосуванням технологій мультимедіа, флеш-анімацій, візуалізації та комп'ютерної аналітики.

Сучасна система освіти протягом останніх років активно застосовує технології дистанційного навчання, саме тому провідні методи навчання є актуальними та найбільш досліджуваними. У наукових роботах Дущенко О. С. ставить акцент на особливостях розробки та використання дистанційних курсів в системі Moodle. Авторка підкреслює всі переваги дистанційних курсів, можливість проведення навчання на якісному рівні з різних куточків світу, легкість та простоту в опануванні та застосуванні системи Moodle. Також цікавим у дослідженні є представлення алгоритму посилення на навчальні матеріали, які розміщені на інших WEB-ресурсах, що особливо є актуальним при застосуванні відеозаписів уроків [7, с. 7].

Глобальна мережа Інтернет та мобільний зв'язок стали невід'ємною частиною навчального процесу. На думку Єфанової А. О. одним із завдань вчителя є створення умови для того, щоб учні мали можливість навчатися та займатися самоосвітою. Вчені вказують на те, що діти мають розвивати свої знання та навички й знаходити матеріал, придатний для різнобічного навчання. Для учителя відводиться роль порадирика, майстра, консультанта стосовно того, що і як використовувати. Важливим також є необхідність співвідносити академічні знання з інтересами учнів і їхніми соціальними потребами [8, с. 37].

З поширенням інформаційно-комунікаційних методів навчання та комп'ютерно-орієнтованого навчання у дослідженнях Hallal K., HajjHussein H., Plais S. постає питання про одні функціональні обов'язків учителя за умов роботи в комп'ютерному класі, і зовсім інше навантаження припадає при дистанційному форматі організації роботи. Вчені вказують, що провідна роль учителя зберігається і навіть посилюється, як за умов of-line навчання, так і при on-line навчанні в комп'ютерно-орієнтованому середовищі. Використання комп'ютера та інших інформаційно-комунікаційних є найбільш доцільним у поєднанні з доцільними методами навчання та педагогічними програмними засобами [27].

Шахіна І. Ю., Андрущенко Д. С. та Герасименко В. В. пропонують застосовувати метод проектної роботи для організації хмарно орієнтованого

середовища. В дослідженні проектну роботу спрямовано на формування у дитини словарного запасу, розвиток навичок спілкування та потреби в безперервному самостійному навчанні, а також практичному застосуванні отриманих знань та постійному спілкуванні з оточуючими [25, с. 262]. Результати досліджень, представлені у роботах авторів, корелюють з показниками та взаємодоповнюють висновки вчених Karim R. A., Hassan H. O., що свідчить про високий рівень сучасної педагогічної освіти та її представлення на міжнародному просторі [28].

Таким чином, можна говорити, що основні фактори розвитку сучасних методів навчання з використанням інформаційних технологій є ключовими для трансформації сучасної освіти. Технологічні інновації впливають на навчання, розширюючи можливості доступу до знань, перетворюючи способи сприйняття та опрацювання інформації, а також забезпечуючи індивідуалізований підхід до навчання.

У дослідженнях Yoon S. вивчаються основні фактори, що впливають на розвиток сучасних методів навчання з використанням інформаційних технологій, а саме доступ до інформації, інтерактивність, індивідуалізація, застосування ігрових технологій, мультимедійність. Автор приходить до висновку, що враховуючи означені фактори, вчитель може перетворювати традиційні методи навчання на більш сучасні, створюючи власні авторські та інноваційні більш ефективні підходи [30].

Все більше в сучасній середній школі вчителі активно використовують мультимедійні технології та продукти мультимедіа, наприклад такі, як електронні книги, енциклопедії, бази даних, текстові, графічні, аудіо та відео редактори, анімація. Сучасні вчителі мають достатній рівень володіння інформаційними технологіями для опанування комп'ютерними мультимедійними програмами. На думку Бикова В. Ю., Спіріна О. М. та Пінчука О. П. найбільшої популярності серед вчителів на даний момент набувають застосування таких мультимедіа технологій, як комп'ютерні тестуючі програми оцінювання знань учнів, що значно спрощує процес

перевірки контрольних робіт, заощаджує час і усуває елемент суб'єктивного підходу [1].

Таким чином, проведений аналіз дозволив розглянути та проаналізувати сучасні інтерактивні та мультимедійні методи навчання, які набули значної ваги в останні роки. До найбільш популярних та затребуваних вчителями сучасних інтерактивних та мультимедійних методів відносяться комп'ютерні навчальні та тестуючі програми, мультимедійні презентації та відеоролики, робота з мережевими технологіями та web-сайтами.

Виявлено, що під час проведення уроків в сучасних умовах дистанційної освіти переважають методи, пов'язані з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Встановлена класифікація методів навчання за рівнем пізнавальної активності та самостійності опанування навчального матеріалу, а саме пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі. Встановлено, що застосування активних методів навчання має відповідати цілям педагогічної та інформаційної освіти: вчитель повинен не просто повідомляти готові знання, а розвивати у учнів пізнавальну активність та самостійність, необхідні для подальшого саморозвитку та самовдосконалення особистості школяра.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

2.1. Особливості практичного використання методів навчання в сучасних умовах дистанційної освіти

Розберемо детально можливість застосування таких груп методів навчання, як словесні, наглядні та практичні.

Словесні методи за умов сучасної нової школи та дистанційного формату онлайн навчання мають бути застосовані так, щоб більшість часу, а саме 90%, говорив учень. Завдання викладача полягає у тому, щоб уважно слухати учнів та спрямовувати хід їхніх думок до правильних висновків. Застосування таких методів можуть проходити у вигляді бесіди, навчальна лекція може містити питання для обговорення, наприклад після кожних 5 хвилин надання нового матеріалу дати учням виразити своє розуміння нового і з їхніх відповідей зробити висновки, що надавати далі. На семінарах обов'язково потрібно застосовувати дискусії між самими учнями, стимулювати школярів до формування власних ідей, думок. Під час дискусій, як правило, застосовуються емоції, що також є правильним методом, завдання вчителя полягає в тому, щоб навчити правильно проявляти та спрямовувати свої емоції.

Більшість сучасних дітей, мають домінуючий тип образного мислення, тому слід при поясненні створювати образне представлення предмету вивчення. При аналізі навчальної проблеми слід застосовувати логічні та доказові вирази, учень має вчитися оперувати фактами та будувати на їх основі вірні висновки. Вчитель лише підштовхує або спрямовує учня до вирішення завдання чи формулювання висновку, але ж не робить це за нього. Учень має відчувати простір для прийняття рішень та свободу у власній думці, не повинно бути зі сторони вчителя зовнішнього тиску на дитину. Саме таким чином традиційні словесні методи дозволяють реалізовувати під час навчання принципи свідомості та активності учнів.

Наочні методи навчання. Більшість людей сприймає інформації візуально, тому при виборі методів навчання, окрім словесних, потрібно використовувати і наочні. Наочні методи мають бути поєднані зі словесними та доповнювати одне одного. При плануванні навчального процесу для наочного представлення інформації застосовується широкий спектр інформаційно-комунікаційних технологій, наприклад мультимедійні презентації стали невід'ємною частиною всіх навчальних дисциплін, і застосовуються навіть під час фізкультхвилинки. Корисним також є використання відео. Даний навчальний контент можна створити самостійно, а можна скористатися безкоштовними сучасними платформами, наприклад YouTube, TikTok. Наочність на уроках має бути застосована у комплексі з іншими методами навчання, відповідати темі та завданням уроку, не займати великої кількості часу, оперувати адаптованим для віку та розвитку учнів навчальним контентом, сприяти абстрактному та образному мисленню школярів.

Практичні методи необхідно застосовувати на кожному уроці, так як після пояснення та показу навчального матеріалу, слід одразу ж закріпити отримані знання, виконавши практичні завдання. Як правило, практична частина триває до 15 хвилин уроку. Саме під час практичного виконання у учнів формуються потрібні вміння та навички. Від вдалої організації застосування практичних методів залежить ефективність навчання, тому необхідно враховувати відповідність програмного забезпечення цілям уроку; підбір завдань, адаптованих під рівень підготовки учнів; використовувати диференційний підхід та будувати індивідуальні траєкторії навчання; надавати чітку та зрозумілу інструкцію та контролювати хід її виконання.

В процесі підготовки учнів необхідно застосувати групи методів навчання, які спрямовані на розвиток активності та самостійності школярів: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі.

Пояснювально-ілюстративні методи пов'язані із засвоєнням знань, які надаються вчителем. До цих методів належать розповідь, пояснення, лекція,

бесіда, демонстрація, ілюстрація, робота з підручником під керівництвом вчителя. Ці методи використовуються при необхідності повідомити деякі факти, щодо нового теоретичного матеріалу, наприклад, при ознайомленні з новими словами та фразами, словосполученнями, при аналізі побудов граматичних конструкцій.

Так, вчитель може вдатися до розповіді, коли необхідно у готовому вигляді повідомити учням певні факти. Наприклад, можна виділити такі прийоми роботи з текстом навчального посібника: анотування; виділення головної думки; виділення причинно-наслідкових зв'язків; виділення логічних блоків; розподіл тексту на основний, додатковий та пояснювальний; ілюстрування тексту малюнками, моделями, схемами; класифікація; коментоване читання; конспектування; знаходження незрозумілих слів; переказ тексту за планом; постановка питань до тексту; рецензування; систематизація; створення динамічних комп'ютерних засобів: відеокліпів, презентацій, флеш-роликів; створення статичних комп'ютерних засобів: діаграм, малюнків, схем, таблиць; складання логіко-структурних схем; складання завдань за текстом; складання опорних конспектів; складання плану тексту; тезування; цитування; читання та переказ.

Репродуктивні методи використовуються для формування умінь та навичок діяльності за зразком, у стандартній, знайомій ситуації. Цю групу методів становлять: переказ, робота під керівництвом вчителя з навчальними програмами, програмами-тренажерами, виконання вправ за наданим зразком (початкові, тренувальні, вправи з коментуванням).

Початкові вправи виконуються при першому знайомстві з основними словесними конструкціями, їх роботу та можливість застосування демонструє та пояснює вчитель. Вправи з коментуванням дозволяють сформувати складніші вміння. Коментування спонукає учня до осмислення кожної дії, дозволяє відстежувати та коригувати процес формування вміння. Практичні вправи мають за мету сформувати та закріпити вміння шляхом повторення дій та операцій, відповідно до тих вправ, які були надані вчителем. Виконання таких

вправ спрямоване на поступове нарощування складності завдань та самостійності учня.

Проблемні методи передбачають активну участь учнів у вирішенні навчальної проблеми, яку сформулював учителем як пізнавальне завдання. Тобто вчитель створює на уроці проблемну ситуацію та організовує роботу з учнями з її вирішення. Обов'язкова умова застосування проблемних методів навчання полягає у тому, що у учнів має бути достатньо знань та вмінь, щоб знайти вирішення проблеми. До цієї групи можна віднести варіативні вправи.

Представлені дані свідчать про високий рівень застосування модернізованого підходу до навчання в сучасних умовах організації освітнього процесу та необхідність підготовки навчальних матеріалів на високому рівні якості.

При використанні частково-пошукових методів школярі залучаються до висування гіпотез для пояснення ситуації, вирішення проблеми, постановки експерименту, розробки навчального проекту. Найбільш відомим методом із цієї групи є евристична бесіда. Вона полягає в наступному: вчитель формулює питання таким чином, щоб учні самі знаходили відповіді, відкриваючи для себе нові відомості; вчитель лише підводить школярів до відкриттів, а висновки роблять самі учні.

Дослідницькі методи включають спостереження, експеримент. Вчитель тут виступає як організатор самостійної пошукової діяльності учнів. Методи цієї групи пов'язані із творчою діяльністю. До групи дослідницьких методів можна віднести і метод проектів, який є одним із найефективніших методів, що надає можливість абстрагувати результати навчання на реальні життєві або практичні ситуації. При цьому у учнів розвивається самостійний стиль мислення, активуються творчі здібності, закладаються основи науково-дослідної діяльності, які можуть допомогти школяреві досягати успіхів на учнівських олімпіадах, конкурсах, виконанні робіт в Малій академії наук, і це не кажу вже про гарний старт для отримання вищої освіти і успішного навчання.

При застосуванні методу проектів на груповому рівні, коли декілька учнів розподіляють між собою завдання, у школярів формуються навички комунікації, взаємодопомоги, згуртованість та розуміння товариства.

Таким чином, проведений аналіз свідчить про те, що у сучасних умовах дистанційної освіти, практичне використання методів навчання виявляє ряд особливостей. По-перше, необхідність адаптації традиційних методів до онлайн формату, з урахуванням можливостей цифрових технологій. По-друге, важливість забезпечення доступу до якісного контенту та інтерактивних засобів для залучення студентів. По-третє, акцент на самостійному навчанні та розвитку навичок самоорганізації в учнів. Ці особливості вимагають від викладачів та навчальних закладів постійного вдосконалення та адаптації, щоб забезпечити ефективний процес навчання та досягнення найкращих результатів у дистанційній освіті.

2.2. Інтерактивні методи навчання

Інтерактивні методи навчання спрямовані на встановлення взаємозв'язків та взаємодію між вчителем та учнями; між учнями в групі; між учнями та комп'ютерними навчальними системами. Застосування таких технологій значно активує діяльність учнів на уроці та сприяє засвоєнню знань і формуванню навичок на високому якісному рівні. Інтерактивні технології навчання можуть бути наступними: кооперативного навчання; колективно-групового навчання; ситуативного моделювання; опрацювання дискусійних питань.

В практиці роботи можна інтерактивні методи відтворити наступним чином: робота в парах, ротаційні трійки, «Два – чотири – усі разом», карусель, робота в малих групах, акваріум, обговорення проблеми в загальному колі, мікрофон, незакінчені речення, мозковий штурм, навчаючись - вчусь, ажурна пилка, аналіз ситуації, вирішення проблем, дерево рішень, симуляції або імітаційні ігри, спрощене судове слухання, громадські слухання, розігрування

ситуації за ролями, займи позицію, зміни позицію, неперервна шкала думок, дискусія, дебати.

Розглянемо деякі приклади застосування інтерактивних методів навчання, запропонованих та описаних у роботах Пометун О. І. та Пироженко Л. В. [19]:

мозковий штурм – учні висловлюють свої думки та обговорюють поставлену перед ними проблему;

ажурна пилка – може бути застосований як при груповій роботі, так і при фронтальній – учні виконують завдання в малих групах, а потім переміщуються з однієї в іншу групу;

мікрофон – учні коротко та чітко висловлюються по черзі з наданого питання – перший починає рішення, другий продовжує почату лінію, а третій її завершує;

навчаючись – учу – учень, який опрацював матеріал виступає в ролі вчителя і пояснює іншим;

незакінчені речення – надаються в одному полі незакінчені речення, а в іншому – їхнє продовження, потрібно зіставити все разом;

Використання інтерактивних технологій навчання є сучасним і цікавим методом як для учнів, так і для саморозвитку та самовдосконалення вчителя.

Пометун О. та Пироженко Л. у свої дослідженнях запропонували визначення такої класифікації інтерактивних технологій навчання, за формами та моделями яких вони можуть бути відтворені на уроках. Автори пропонують чотири групи методів, які враховують мету уроку, форми та структуру організації навчальної діяльності учнів [19]: інтерактивні технології кооперативного навчання; інтерактивні технології колективно-групового навчання; технології навчання в грі або ситуаційного моделювання; інтерактивні технології навчання в дискусії.

До групи корпоративних методів автори включають такі як робота в парах, трійках або четвірках, «Карусель», «Акваріум» та інші аналогічні методи.

До групи колективно-групових методів автори відносять такі популярні серед вчителів, як «Мікрофон», «Ажурна пилка», «Мозковий штурм».

До групи інтерактивних групових методів або методів ситуаційного моделювання автори відносять рольові ігри, замальовки, сценарії, презентації. Обов'язковою групою методів мають бути дискусії, опрацювання дискусійних питань.

У дослідженні Пометун О. та Пироженко Л. [19] детально представлена класифікація та характеристика основних інтерактивних методів навчання, які можна застосувати при дистанційних формах навчання (таблиця 1).

Таблиця 1.

Класифікація (за Пометун О. та Пироженко Л.) основних інтерактивних методів навчання, які можуть бути засновані у дистанційному форматі

Назва методу	Спосіб організації роботи учнів на уроці	Вид завдань та методики їхньої реалізації	Особливості впровадження при дистанційному навчанні
Колективні методи	Фронтальний, почерговий, коловий	Теоретичні, методичні або практичні завдання які виконуються всіма разом або окремо.	Формують нові знання, уміння та навички. Працює одночасно весь клас. Виховуються комунікаційні здібності, формуються навички спільної роботи, розвиваються творчі здібності.
Корпоративні методи	Груповий, парний, коловий	Спільні проекти у малих групах, ситуативні завдання, сюжетно-рольові ігри.	Використовуються для формування знань, умінь та навичок. Дозволяють здійснювати диференційований або індивідуальний підхід до планування завдань.
Ігрові методи	Фронтальний, груповий, почерговий, змішаний	Імітаційні, ситуаційні, сюжетно-рольові ігри, квести.	Використовуються для формування знань, умінь та навичок. Передбачають ігрове моделювання життєвих ситуацій, поведінки героїв казок.
Дискусійні методи	Фронтальний, груповий, почерговий, змішаний.	Поглиблене вивчення навчального матеріалу шляхом організації публічного обговорення	Використовуються для формування теоретико-методичних знань, виховання морально-вольових якостей та соціальних цінностей. Сприяють розвитку інтелектуальних та аналітичних здібностей, критичного мислення.

При розробці структури уроку з використанням інтерактивних методів навчання, особлива увага приділяється створенню стимулюючого,

захоплюючого та доступного середовища для учнів та наводить декілька ефективних сучасних інтерактивних методів, які рекомендує використовувати, а саме словесні гри, ігри на розвиток мовлення, рольові ігри; групові конкурси; відео, аудіо та графічні зображення; рольові сценарії, такі як казки, діалоги у різних життєвих ситуаціях, що допомагає їм відчувати себе в реальних ситуаціях використання мови; інтерактивні вправи на комп'ютері, спілкування в реальному часі. Важливо збалансувати ці методи, щоб створити цікавий та різноманітний урок, який враховує потреби та індивідуальність кожного учня.

Таким чином, інтерактивні методи навчання висвітлюють різноманітні сторони освітнього процесу: гносеологічну або пізнавальну, логіко-змістову, психологічну, педагогічну, інформаційну. Використання інтерактивних технологій навчання є сучасним і цікавим методом як для школярів, так і для саморозвитку та самовдосконалення вчителя.

2.3. Методики застосування онлайн-платформ при організації дистанційного навчання в сучасній школі

Методика застосування – це детальний опис того, як конкретні методи і технології слід використовувати на практиці для ефективного досягнення педагогічних цілей. Методика включає в себе інструкції та рекомендації з використання певних педагогічних прийомів, розрахованих на конкретну аудиторію, враховуючи її особливості, умови навчання та кінцеві освітні цілі. Методика застосування освітніх онлайн платформ означає також, як слід адаптувати чи модифікувати освітні технології з урахуванням контексту чи специфіки навчального предмету.

Сучасний освітній процес використовує різноманітні онлайн платформи для здійснення дистанційного навчання. Деякі з них, такі як Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams та інші, вже стали популярними серед вчителів і довели свою ефективність.

Google Classroom надає доступ до різних сервісів, таких як Google Classtime, Google Classroom, Zoom та інші, які допомагають вчителям оцінювати розуміння та прогрес учнів у реальному часі. Ця платформа сприяє створенню, організації та ефективному управлінню завданнями, а також взаємодії з учнями як у режимі реального часу, так і під час дистанційного навчання.

Google Classroom також дозволяє організувати проєктну роботу, перевернуте навчання та інші форми дистанційного навчання.

Google Classroom є онлайн-сервісом, розробленим компанією Google для шкіл, що спрощує процес створення, розповсюдження та оцінювання завдань. Його головною метою є забезпечення зручного обміну файлами між вчителями та учнями. Цей сервіс поєднує в собі різні інструменти Google, такі як Google Диск для створення та розповсюдження завдань, інструменти для роботи з документами, презентаціями та електронними таблицями, а також Gmail для спілкування та Календар Google для планування.

ClassDojo також є зручним інструментом для взаємодії з учнями.

Moodle – це платформа вільного навчання, що надає можливість педагогам та учням взаємодіяти та проводити комп'ютеризоване навчання. Вона містить широкий спектр інструментів для дистанційного навчання, таких як виконання завдань, обмін повідомленнями та оцінювання.

У разі неможливості швидко впровадити систему управління навчанням, вчителям завжди можна скористатися комунікаційними платформами, такими як Zoom, Hangouts або Skype, для забезпечення зв'язку з учнями під час дистанційного навчання.

Для вчителів корисною є електронна освітня платформа Мій Клас, яка пропонує різноманітні матеріали для шкільних предметів, включаючи завдання, теоретичний матеріал і тести. Кожне завдання супроводжується поясненням крок за кроком, що дає змогу учням самостійно вивчати матеріал та навчатися на своїх помилках.

Платформа призначена для створення завдань, співпраці між вчителями та учнями, вдосконалення навичок виконання тестів і перевірки творчих робіт. Для різних видів діяльності можна використовувати такі ресурси, як LanguageTool для перевірки правопису та Тренажер з правопису української мови.

У дослідженнях Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Габрійчук Л. Е., Слободянюк А. А. представлена методика організації дистанційного навчання з застосуванням сучасних освітніх онлайн-платформ [5]:

1. Розпочніть відеозв'язок із учнями через Hangouts Meet.
2. Проведіть обговорення з класом у реальному часі за допомогою функції Запитання аудиторії у Google Презентаціях.
3. Проведіть пряму трансляцію уроку для економії пропускнуої здатності і опублікуйте запис уроку в Календарі.
4. Використовуйте Google Клас для надання завдань, спільної роботи та підтримки зв'язку з учнями.
5. Створіть веб-сайт класу за допомогою Google Сайдів для публікації інформації про уроки та матеріали.
6. Створіть онлайн-тести для оцінювання знань учнів.
7. Додавайте коментарі в реальному часі до Google Документів.
8. Використовуйте голосові команди для введення, редагування та форматування тексту у Google Документах і Презентаціях.
9. Використовуйте спеціальні можливості на Chromebook для учнів з обмеженими можливостями.
10. Забезпечте допоміжні технології G Suite для учнів з обмеженими можливостями, такі як голосовий набір тексту та підтримка шрифту Брайля.
11. Проводьте активні обговорення у Google Класі.
12. Організуйте особисті зустрічі з учнями за допомогою Google Календаря.
13. Використовуйте віртуальну дошку Jamboard для співпраці над ідеями та діаграмами.

14. Підтримуйте зв'язок з батьками через Google Клас.
15. Організуйте віртуальні перерви на каву для спілкування з колегами.
16. Діліться навчальними ресурсами з командою вчителів через Google Диск.
17. Підтримуйте зв'язок у чатах. Використовуйте Hangouts Chat для спілкування з колегами. Створюйте групові чати для проведення обговорень.
18. Поділіться новинами з усіма колегами. Використовуйте Google Групи для організації розсилки, щоб інформувати всіх своїх колег одночасно.

Викладачі активно створюють власні ресурси в Інтернеті, використовуючи різноманітні інструменти, такі як Google Sites, Blogger, Google Drive та інші, зокрема для проведення онлайн-уроків та консультацій. Один з найпопулярніших засобів – відеосервіс YouTube, який широко застосовується для проведення відеоуроків. Демонстрація відеороликів з YouTube під час уроків має велике значення, оскільки допомагає учням краще засвоювати матеріал, у порівнянні з простим читанням підручників. YouTube виступає важливим інструментом для самостійної освіти, де учні не лише навчаються, а й обмінюються знаннями та досвідом.

Наразі освітнє середовище активно трансформується, даруючи вчителям можливість ознайомитися з новими перспективними веб-сервісами, які швидко стають необхідними помічниками у проведенні уроків, як у присутності, так і в онлайн-форматі. Дистанційне навчання вже стало рутинним для педагогів, і протягом останнього року вони із задоволенням скористалися тисячами розробок з онлайн-бібліотеки «На Урок», що допомагають їм адаптуватися до нових умов.

Сучасний формат освіти звертає все більше уваги на дистанційне навчання. Одночасно з цим, соціальні умови і можливості сучасної освіти сприяють розвитку нової форми навчання, яку ми відомі як змішане навчання.

Змішане навчання (blended learning), на думку Собченко Т. М., представляє собою цілеспрямований процес здобуття знань, умінь і навичок, який відбувається як у класному, так і позакласному середовищах, і ґрунтується

на використанні традиційних, електронних, дистанційних та мобільних технологій, де учень сам контролює час, місце, темп та спосіб навчання [20].

Таким чином, проведене дослідження дозволило виявити, що інноваційні технології навчання в сучасному дослідницькому контексті зорієнтовані на сам процес навчання, особистісний розвиток учнів, чітке формулювання цілей уроку, застосування активних та інтерактивних методів навчання, співвідношення з попереднім досвідом учнів, а також розвиток їхньої самостійності в здобутті та застосуванні знань на практиці. Тобто, ці технології спрямовані на формування компетентної, творчої та критично мислячої особистості. Встановлено, що вибір підходящої технології для дистанційного навчання залежить від можливостей навчального закладу та готовності потенційних користувачів до навчання, що включає їхній стартовий рівень, доступність технічних засобів та інші аспекти. Для ефективного планування та вдосконалення навчального процесу необхідно оцінювати переваги та результативність кожної технології.

ВИСНОВКИ

У нашому дослідженні ми проаналізували основні поняття освітнього простору та особливості онлайн навчання в сучасній школі та встановили, що ці аспекти є ключовими для розвитку ефективної дистанційної освіти. Дослідження підтвердило необхідність постійного вдосконалення та адаптації навчальних методик до цифрового середовища, щоб забезпечити якісне навчання та успішний розвиток учнів.

Основні фактори розвитку сучасних методів навчання з використанням інформаційних технологій включають стрімке технологічне розширення, доступність високошвидкісного Інтернету, зростання популярності електронних пристроїв, розвиток відкритих освітніх ресурсів та платформ, а також зміна підходів до навчання, орієнтованих на інтерактивність та індивідуалізацію. Ці фактори сприяють не лише удосконаленню процесу навчання, а й розвитку креативності та інновацій у галузі освіти.

Практичне використання традиційних та інтерактивних методів навчання в сучасних умовах дистанційної освіти відображається в їх комбінуванні для досягнення оптимальних результатів. Традиційні методи можуть доповнювати інтерактивні, які сприяють залученню учнів та створюють більш ефективне навчання. Використання інтерактивних методів, дозволяє створити динамічні та змістовні освітні онлайн середовища, які підтримують активну участь школярів і сприяють їхньому успіху у дистанційній освіті.

Застосування онлайн-платформ у закладах загальної середньої освіти відкриває широкі можливості для організації ефективного дистанційного навчання. Ці платформи дозволяють навчальним закладам створювати віртуальне навчальне середовище з різноманітними інструментами для навчання, спілкування та співпраці між учнями та вчителями. Використання таких платформ стає ключовим чинником у підтримці неперервного навчання та забезпеченні якісної освіти при сучасній організації дистанційного навчання.

РЕЗЮМЕ

Наробки багатьох дослідників вказують на необхідність більш ґрунтового вивчення сучасних методів навчання в онлайн форматі та розробці інформаційно-комунікаційних освітніх систем їх використання. Сучасні вимоги до організації освітнього процесу та педагогічна значущість проблеми дослідження зумовили вибір теми курсової роботи «Розвиток методів навчання у онлайн навчанні».

У першому розділі роботи обґрунтовано основні поняття організації освітнього простору в сучасних закладах середньої освіти та особливості застосування освітніх онлайн-платформ, наведені сучасні технології інформатизації освіти.

У другому розділі розкриті основні поняття інноваційних та інтерактивних технологій навчання; обґрунтовано практичну доцільність методик застосування онлайн-платформ при організації дистанційного навчання в сучасній школі.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів та висновків до них, загальних висновків. Обсяг роботи складає 30 сторінок. У списку використаної літератури нараховується 32 джерела, зокрема 3 – англійською мовою.

Ключові слова: онлайн, методи навчання, середня школа, учні, освітній простір, онлайн-платформи, дистанційне навчання.

RESUME

The studies of many researchers indicate the need for a more thorough study of modern teaching methods in an online format and the development of information and communication educational systems for their use. Modern requirements for the organization of the educational process and the pedagogical significance of the research problem led to the choice of the subject of the term paper "Development of teaching methods in online education".

In the first section of the work, the main concepts of the organization of the educational space in modern secondary education institutions and the peculiarities of the use of educational online platforms are substantiated, modern technologies of educational informatization are given.

In the second chapter, the main concepts of innovative and interactive learning technologies are revealed; the practical expediency of the methods of using online platforms in the organization of distance learning in a modern school is substantiated.

The coursework consists of an introduction, two sections and conclusions to them, general conclusions. The volume of work is 30 pages. The list of used literature includes 32 sources, including 3 in English.

Keywords: online, teaching methods, high school, students, educational space, online platforms, distance learning.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В. Ю., Спирін О. М. Пінчук О. П. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2020. №1. С. 27-36. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(1\).2020.27-36](https://doi.org/10.35387/ucj.1(1).2020.27-36) (дата звернення: 01.03.2024)
2. Бойчук В., Уманець В. Використання засобів доповненої реальності у підготовці педагога на прикладі комплексного курсу «Створення програмного забезпечення AR». *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2022. С. 78–88. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-65-78-88>
3. Галацин К., Хом'як А. Комунікативна культура майбутнього фахівця: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 132 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/51601682-e23a-451b-8249-4e6bc9528ee7/content> (дата звернення: 01.04.2024)
4. Гуревич Р. С., Кобися В. М., Кобися А. П., Кізім С. С., Куцак Л. В., Опушко Н. Р. Формування цифрової компетентності майбутніх учителів у вивченні комп'ютерно орієнтованих технологій навчання. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2022. Вип. 63. 220 с. <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2022-63-5-19>
<https://vspu.net/sit/index.php/sit/issue/view/189>
5. Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л., Габрійчук Л. Е., Слободянюк А. А. Формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів засобами електронного навчання. *Фізико-математична освіта : науковий журнал. Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка*. 2023. Том 39. № 2. <https://fmo-journal.org/index.php/fmo/issue/view/13>

6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 351 с.
7. Дущенко О. С. Дистанційний курс: особливості розробки і використання. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2020. №8(4), С. 1-12 URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/b466/662c80b68a1bcb4c3dbef7f1e24cf38dcb86.pdf> (дата звернення: 01.03.2024)
8. Єфанова А. О. Digital-методики для формування граматичної компетенції у процесі навчання англійської мови у старшій школі : кваліфікаційна робота на здобуття ступеня магістра. Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2022. 72 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6775/3/%D0%84%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%9A%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B0.pdf> (дата звернення: 01.03.2024)
9. Жорнова О. І. Інформаційно-комунікаційні технології у вищій освіті: до формування готовності суб'єктів навчання до інновацій. Наукові студії із соціальної та політичної психології. 2013. Вип. 33. С. 172-179.
10. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г. Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/14608/1/MonPaluch.pdf> (дата звернення: 01.04.2024)
11. Концепція реалізації Нової української школи: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/nps/249613934> (дата звернення: 31.03.2024)
12. Люльчак С. Ю. Model of development of information and digital competence of future teachers. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*.

2022. Випуск 89. Том 1. С. 110-115. URL: <https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/spec-2022> (дата звернення: 01.04.2024)
13. Малафійк І. В. Дидактика : навчальний посібник. К. : Кондор, 2005. 397 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR1/DIDAKTIKA_2005.pdf (дата звернення: 01.03.2024)
14. Масліч С. Методика організації і проведення занять за дистанційною й змішаною формами навчання : електронний навчальний курс. Біла Церква : Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти. 2022. 38 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/733164/1/%D0%95%D0%9D%D0%9A_%D0%94%D0%98%D0%A1%D0%A2+%D0%97%D0%9C%D0%86%D0%A8_%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7_%D0%9C%D0%B0%D1%81%D0%BB%D1%96%D1%87_1.pdf (дата звернення: 01.04.2024)
15. Овчарук О. В., Гриценчук О. О., Іванюк І. В., Карташова Л. А., Кравчина О. Є., Лещенко М. П., Малицька І. Д. Розвиток інформаційно-цифрового навчального середовища закладу загальної середньої освіти : методичний посібник. Київ: ІЦО НАПН України. 2022. 223 с. URL: <http://surl.li/sghrb> (дата звернення: 01.04.2024)
16. Освітнє середовище як чинник становлення обдарованої особистості : монографія / Р. О. Семенова, О. Л. Музика, Д. К. Корольов та ін.; [за ред. Р. О. Семенової]. К.-Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 228 с. URL: <http://surl.li/osqet> (дата звернення: 04.04.2024)
17. Осмоловська А. О. Інформаційний простір України: національний та зовнішньополітичний виміри : наукова стаття [електронний ресурс]. 2021. С. 278-280. URL: <https://jpvs.donnu.edu.ua/article/view/10382/10293> (дата звернення: 04.04.2024)
18. Платформи для дистанційного навчання : офіційний сайт науково-методичного центру професійної освіти у Харківській області. URL: <http://nmc.ptu.org.ua/platformi-dlya-distancijnogo-navchannya/> (дата звернення: 01.04.2024)

19. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Наук.-метод. посібник. Київ : А.С.К. 2004. 192 с.
20. Собченко Т. М. Змішане навчання: поняття та завдання. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 75. Т. 3. С. 73-76. <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.14>
21. Сойко І. М., Раковська М. А. Психолого-педагогічні умови організації самопідготовки з використанням дистанційних технологій навчання. *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ*. 2020. № 1(23). С. 155-165. URL: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3999426>. (дата звернення: 01.03.2024)
22. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2005. 520 с.
23. Ткачук Т. І. Методичні прийоми використання мультимедіа на уроках іноземної мови в умовах дистанційного навчання : практичний досвід. Веб-сайт Центру Прогресивної Освіти «Генезум», 2020. URL: <https://genezum.org/library/metodychni-pryyomy-vykorystannya-multymedia-na-urokah-inozemnoi-movy-v-umovah-dystanciynogo-navchannya> (дата звернення: 01.03.2024)
24. Цюняк О. Освітнє середовище та його роль у системі професійної підготовки майбутніх магістрів початкової освіти до інноваційної діяльності : наукова монографія [Електронний ресурс]. 19 с. URL: <http://surl.li/sghzt> (дата звернення: 04.04.2024)
25. Шахіна І. Ю., Андрущенко Д. С., Герасименко В. В. Організація самостійної роботи студентів з використанням системи Moodle. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. ЦДПУ ім. В. Винниченка*. 2019. Випуск 179. С. 169-177.
26. Шевченко Л. С., Крижановський А. І., Кириленко Н. М., Кириленко В. В. Організація та особливості використання системи дистанційного навчання на базі LMS-платформи Collaborator. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні*

- науки: реалії та перспективи, 2020. Вип. 77. С. 220-225.
<https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.77.49>
27. Hallal K., HajjHussein H., Tlais S. A Quick Shift from Classroom to Google Classroom: SWOT Analysis. *Journal of Chemical Education*. 2020. Vol. 97, no. 9. P. 2806–2809. DOI: <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.0c00624>
28. Karim R. A., Hassan H. O. The effect of the fishbowl strategy by using the electronic classroom (Google classroom) on the scientific achievement of fifth grade students in biology. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*. 2021. Vol. 12, no. 13. P. 2610–2621
29. Tank D., Aggarwal A., Chaubey N. Virtualization vulnerabilities, security issues, and solutions: a critical study and comparison. *International Journal of Information Technology*. 2019. DOI: <https://doi.org/10.1007/s41870-019-00294-x>
30. Yoon S. 17 technology predictions for 2025. *World Economic Forum*. 2020. – Access mode : URL: <https://www.weforum.org/agenda/2020/06/17-predictions-for-our-world-in-2025/> (Last accessed: 31.01.2024)